

Протидія домашньому насильству

«Гаряча» лінія з попередження домашнього насильства

- 116-123 (з мобільного) та 0 800 500-335 (зі стаціонарного) – безкоштовна національна «гаряча» лінія з попередження домашнього насильства;

- 116-111 (з мобільного) та 0 800 500-225 (зі стаціонарного) – національна дитяча «гаряча» лінія

Що таке домашнє насильство

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному та психічному здоров'ю.

(ст. 1 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» від 11.11.2001 №2789-І)

Домашнє насильство означає всі акти фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, які відбуваються в лоні сім'ї чи в межах місця проживання або між колишніми чи теперішніми подружжями або партнерами, незалежно від того, чи проживає правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні або незалежно від того, чи проживав правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні.

(ст.3 Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами)

Види насильства

Фізичне насильство:

- Побої, стусани, штовхання
- Перешкоджання вільному пересуванню
- Примус до вживання алкоголю чи наркотичних речовин
- Створення ситуацій, що несуть ризик чи загрозу життю та здоров'ю
- Погрожування зброєю чи іншими речами, що можуть завдати фізичної шкоди
- Позбавлення допомоги під час хвороби чи вагітності
- Перевезення до іншого місця в межах країни чи за кордон шляхом обману або примусу

Психологічне насильство:

- Погрози вбити чи скалічити (в тому числі дітей)
- Словесні образи та приниження жестами й мімікою

- Погрози відібрати дітей
- Шантаж та маніпуляції, введення в оману для власної вигоди
- Булінг (цькування, переслідування, залякування)
- Постійний та цілковитий контроль
- Зневага як до особистості
- Постійна критика та насмішки
- Безпідставні звинувачення та формування почуття провини
- Обмеження у контактах із близькими та друзями, у виборі кола спілкування
- Нехтування правом на честь та гідність
- Безпідставні ревнощі, обвинувачення у зраді
- Дискримінація через переконання, віросповідання, походження, статус
- Примушування спостерігати за насильством над іншими людьми чи тваринами
- Погроза позбавити житла або особистого майна

Сексуальне насильство:

- Примушування до небажаних статевих стосунків
- Торкання інтимних частин тіла без згоди
- Змушення до статевого акту з іншою людиною
- Примус до неприйнятних форм сексу, садистських практик
- Нав'язування відвертого стилю одягу або поведінки всупереч твоєму бажанню
- Примушування спостерігати за статевими актами між іншими людьми
- Примушування до участі у створенні чи перегляді порнографічних матеріалів

Економічне насильство:

- Позбавлення їжі та води
- Обмеження доступу чи позбавлення житла
- Пошкодження особистого майна
- Перешкоджання у доступі до необхідних послуг
- Позбавлення власних коштів, інших матеріальних цінностей
- Майновий шантаж
- Заборона працевлаштовуватись, навчатись
- Примушування до жебрацтва

Засоби впливу на кривдника

7 січня 2018 року набрав чинності **Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»**, в якому запроваджено комплексний підхід та визначено систему заходів щодо запобігання та протидії фізичному, психологічному та сексуальному насильству в сім'ї.

Дія даного Закону, незалежно від факту спільного проживання, поширюється на таких осіб:

- *Подружжя*
- *Колишнє подружжя*
- *Наречені*
- *Мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя)*
- *Особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти*
- *Особи, які мають спільну дитину (дітей)*
- *Батьки (мати, батько) і дитина (діти)*
- *Дід (баба) та онук (онука)*
- *Прадід (прабаба) та правнук (правнучка)*
- *Вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка)*
- *Рідні брати і сестри*
- *Інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука)*
- *Діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими*
- *Опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням*
- *Прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя*
- *Інші родичі, інші особи, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, за умови спільного проживання*

Законом встановлено, що до кривдника (особи що вчинила домашнє насильство у будь-якій формі) суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству може бути встановлено спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству. До спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству належать:

- 1) терміновий заборонний припис стосовно кривдника (вноситься уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України);
- 2) обмежувальний припис стосовно кривдника (видається судом);
- 3) взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи (здійснюється уповноваженими підрозділами органу Національної поліції України);
- 4) направлення кривдника на проходження програми для кривдників (відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування).

Посилення на статтю: Державного інституту сімейної та молодіжної політики : ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ФАХІВЦІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ З ДІТЬМИ ТА МОЛОДЦЮ В ГРОМАДАХ